

Albert Engström

„Moskoviidid“

Rootsi keelest tõlkinud Anu Saluäär

Loomingu Raamatukogu 2020, nr 14–15

Moskva

Oleme seltskonnaga lõpetanud pruukosti võtmise ja ma katsun taskusõnastiku abil vene keele saladustesse süüvida. See pole mitte kerge, ja sellest on möödas kolmkümmend neli aastat, kui ma kuu aega vene keelt õppisin ja ära väsisin. Nüüd tean ma ainult arvsõnu ja „mis see maksab?“. Muide, märkide keelega jõuab küllaltki kaugele, sest venelased mõistavad seda ja pingutavad tõesti, et aru saada. Nad ei leia midagi koomilist välismaalase pingutustes asja dramatiseerida või veeuputuseelseid primitiivseid žeste teha. Nad on täis head tahet ja suuremeelsust abitu võõra idioodi vastu ning soovivad talle algusest peale head. Minu vestmik maksab ühe krooni ja kinnitab oma kaanekirjas, et sisaldab kõiki vajalikke väljendeid kõikvõimalikeks olukordadeks. Loomulikult on see trükitud Saksamaal. „Restorani“ rubriigis seisab seal näiteks: „Kurat võtaks, kas te ei kuule või?“

Arvatavasti on see lahke pöördumine mõne uksehoidja poole. Kui ma kõigest väest pingutan, et seda armastusväärset lauset eht vene kombel hääldada, suigun magama ja mind äratatakse sõbraliku raputusega:

„Albert, kohe oleme Moskvas!“

Krapsan püsti ja hüppan akna juurde. Hallid majad, aiad, ebatavalise kontuuriga siluett, ja selle kohal läigatab päikesesära kuldsel kuplil – ei, mitte ühel, vaid paljudel, ja mitte ainult kuldsetel, vaid ka rohelistel ja punastel – ma olen täiesti ärkvel. Aga kas ei näe ma seal mitte Eiffeli torni? Olen ma ikka ärkvel? Oh ei, see on ainult mingi raadiovärk või midagi niisugust. Ma olen muidugi mõista Aasias, aga ülimalt moodsas Aasias. Mis linnud need seal on – issake, need on ju kõigest lennumasinad – nitševoo, harašoo!

Poole tunni pärast tungleme Nikolai vaksalis väljapääsu poole ülimalt eksootilises seltskonnas – paistab, et tatarlased, hiinlased, kirgiisid – ja ma mõtlen jälle oma putukapulbri peale. Rahakott on vesti põuetaskus ja minu haaret kohvrisingade ümber võiks lahti kangutada ainult sõrmkooguatleet – tuleb vaid hoida silm peal sellel ausal teenril, kes kannab minu ülejäänud pagasit, et temaga mitte täiesti kontakti kaotada – ma tean, et need inimesed

on niisama head kui kuld, kuid siiski ... nüüd aga kuuleme rõõmsaid hõikeid. Seal seisavad Adolf Laurin ja veel mõned teised meie kolooniast. Peagi oleme Kalantšovski väljakul ja istume automobiilis – lõpuks olemegi Moskvas. Kerjused tõuklevad ja pakuvad oma teeneid, sandarmid, revolvriv vöö, trügivad koos habetunud mužikkidega, lambanahast mütside ja näruste kasukatega paljasjalgsed jooksevad meie kannul, ajades asjatult õieli oma räpaseid käsi – ja kõige selle kohal põletav päike ja lendav tolm. Värv: hallikaskollane – khaki, kõrb ja orient.